

Rozwój rynku: Wyroby z żeliwa i stali (CN 73) — 2015–2025

Introduction

Dział 73 Nomenklatury Scalonej obejmuje bardzo szerokie spektrum artykułów z żeliwa i stali – od konstrukcji budowlanych i rur, przez elementy złączne, aż po wyroby gospodarstwa domowego. W latach 2015–2025 handel Unii Europejskiej tymi towarami ze światem pozaunijnym uległ głębokim przemianom zarówno geograficznym, jak i strukturalnym. Podczas gdy wartość zarówno eksportu, jak i importu wzrosła, wolumen wywozu skurczył się, a nadwyżka handlowa wyraźnie stopniała. Poniższy raport analizuje te dynamiki w oparciu o dane z narzędzia Trade Dashboard.

Azja zastępuje Rosję: przetasowania wśród głównych partnerów handlowych

Chiny stają się dominującym dostawcą, a ich udział w imporcie UE gwałtownie rośnie

Wartość unijnego importu z Chin wzrosła z 6,60 mld EUR w 2015 r. do 14,02 mld EUR w 2025 r., co oznacza wzrost o 112,5%. W tym samym okresie udział Chin w całości importu spoza UE zwiększył się na tyle, że indeks koncentracji HHI dla importu podniósł się z 1 430 do 1 956 punktów (wzrost o 36,8%), jak pokazano w zakładce Koncentracja HHI. Mimo umiarkowanej zmienności dostaw (współczynnik zmienności CV na poziomie 0,198), Chiny wyraźnie umocniły swoją pozycję lidera.

Turcja i Indie umacniają pozycję, podczas gdy handel z Rosją załamuje się

Drugim najszybciej rosnącym dostawcą jest Turcja – wartość importu zwiększyła się o 175,0% (z 1,63 mld EUR do 4,49 mld EUR). Indie odnotowały wzrost o 82,3% (do 1,83 mld EUR). Odwrotny trend widoczny jest w przypadku Rosji: import spadł o 98,0%, a eksport o 90,1%, co jest bezpośrednim skutkiem sankcji i zmiany łańcuchów dostaw po 2022 roku. Wolumen przywozu z Rosji zmalał z 258 tys. ton w 2015 r. do zaledwie 0,8 tys. ton w 2025 r., przy ekstremalnie wysokiej zmienności (CV = 0,984). Dla porównania, eksport do USA wzrósł o 49,1% (do 8,05 mld EUR), a do Wielkiej Brytanii o 18,5% (do 5,97 mld EUR). Szczegółowe dane o partnerach dostępne są w Główni partnerzy handlowi.

Partner (import)	2015 (mld EUR)	2025 (mld EUR)	Zmiana (%)
Chiny	6,60	14,02	+112,5
Turcja	1,63	4,49	+175,0
Indie	1,00	1,83	+82,3
Rosja	0,22	0,004	-98,0

Partner (eksport)	2015 (mld EUR)	2025 (mld EUR)	Zmiana (%)
USA	5,40	8,05	+49,1
Wlk. Brytania	5,03	5,97	+18,5
Szwajcaria	2,58	3,57	+38,2
Rosja	1,35	0,13	-90,1

Wzrost wartości przy spadku wolumenu: efekt cenowy i kurcząca się nadwyżka

Ceny eksportowe wyrobów z żeliwa i stali wzrosły o ponad połowę, podczas gdy ceny importowe rosły umiarkowanie

W całym okresie średnia cena jednostkowa eksportu wzrosła z 3 034 EUR/tonę do 4 578 EUR/tonę (+50,9%), natomiast cena importu tylko z 2 469 EUR/tonę do 2 728 EUR/tonę (+10,5%). Oznacza to, że UE eksportuje coraz bardziej zaawansowane, wysoko przetworzone wyroby, a importuje relatywnie tańsze produkty masowe. Wartość wywozu wzrosła o 20,9%, ale przy jednoczesnym spadku wolumenu o 19,9% – z 12,1 mln ton do 9,7 mln ton. Import natomiast wzrósł pod względem ilości aż o 52,9% (do 12,9 mln ton), co przy umiarkowanym wzroście cen przełożyło się na skok wartości o 68,9%.

W rezultacie nadwyżka handlowa UE skurczyła się o 42%, a import ilościowy wzrósł o ponad 50%

W 2015 r. unijna nadwyżka w handlu wyrobami hutniczymi (CN 73) wynosiła 15,95 mld EUR, natomiast w 2025 r. już tylko 9,25 mld EUR (–42,0%). Największy dołek odnotowano w roku 2022, kiedy saldo spadło do zaledwie 3,15 mld EUR, co było efektem skokowego wzrostu cen surowców i zaburzeń podaży.

Wskaźnik	2015	2025	Zmiana (%)
Eksport (mld EUR)	36,84	44,53	+20,9
Import (mld EUR)	20,89	35,28	+68,9
Eksport (mln ton)	12,14	9,73	-19,9
Import (mln ton)	8,46	12,94	+52,9
Cena eksportowa (EUR/t)	3 034	4 578	+50,9
Cena importowa (EUR/t)	2 469	2 728	+10,5
Saldo (mld EUR)	15,95	9,25	-42,0

Szok cenowy w 2022 roku i jego skutki dla wybranych dostawców

Analiza Szoków cenowych wykryła kilka gwałtownych skoków cen jednostkowych. W imporcie z Wielkiej Brytanii odnotowano 33,7% wzrost ceny w 2022 r. przy spadku wolumenu, z Indii +33,5%, a z Wietnamu +39,7%. W eksporcie szok dotknął m.in. rynek algierski (wzrost ceny o 57,7% w 2020 r.). Zmiany te były napędzane głównie przez wzrost kosztów energii i stali w następstwie pandemii oraz wojny w Ukrainie.

Specjalizacja i segmenty: gdzie UE ma przewagę komparatywną

Włochy, Estonia i Austria wśród najbardziej wyspecjalizowanych eksporterów wyrobów stalowych

W 2025 r. pięć najbardziej wyspecjalizowanych państw członkowskich pod względem ujawnionej symetrycznej przewagi komparatywnej (RSCA) to Estonia (RSCA = 0,35), Luksemburg (0,34), Włochy (0,24), Łotwa (0,23) i Austria (0,21) – zob. Specjalizacja krajów. Z drugiej strony Cypr, Irlandia i Malta praktycznie nie eksportują tych towarów (RSCA poniżej -0,85). Włochy, mimo że są jednocześnie dużym importerem, utrzymują silną pozycję eksportową, generując 13,2% unijnego wywozu wyrobów objętych CN 73.

Koncentracja dostawców rośnie, zwłaszcza po stronie importu

Współczynnik koncentracji HHI w imporcie wzrósł z 1 430 w 2015 r. do 1 956 w 2025 r., co odzwierciedla coraz większą zależność od kilku azjatyckich dostawców, przede wszystkim Chin. Po stronie eksportu koncentracja również wzrosła – z 618 do 793 punktów – jednak pozostaje na umiarkowanym poziomie, wskazując na dobrze zróżnicowaną bazę odbiorców. Dane szczegółowe dostępne są w Koncentracja HHI.

Konstrukcje stalowe i rury bez szwu dominują w eksporcie, podczas gdy elementy złączne i rury spawane – w imporcie

Najważniejsze podsegmenty produktowe według wartości handlu (zob. Porównanie segmentów) przedstawia poniższe zestawienie.

Import (kluczowe pozycje, mld EUR)

Kod CN	Opis	2015	2025
7318	Śruby, nakrętki, nity	4,57	6,58
7308	Konstrukcje stalowe	1,75	6,17
7326	Pozostałe artykuły z żeliwa/stali n.e.s.	4,05	7,26
7306	Rury spawane, profile drażnione	1,20	1,81

Eksport (kluczowe pozycje, mld EUR)

Kod CN	Opis	2015	2025
7308	Konstrukcje stalowe	7,02	9,79
7326	Pozostałe artykuły z żeliwa/stali n.e.s.	5,60	8,35
7304	Rury bez szwu	4,31	3,99
7318	Śruby, nakrętki, nity	3,86	5,80

W eksporcie uwagę zwraca silny wzrost wartości konstrukcji stalowych (+39% nominalnie), podczas gdy wolumen rur bez szwu spadł z 1,73 mln ton do 1,21 mln ton, przy równoczesnym wzroście ceny jednostkowej z 2 488 EUR/t do 3 296 EUR/t. W imporcie największy skok wartości konstrukcji (z 1,75 mld EUR do 6,17 mld EUR) sugeruje rosnące zapotrzebowanie na gotowe elementy infrastrukturalne, zaspokajane głównie przez dostawców spoza UE.

Conclusion

W latach 2015–2025 unijny handel wyrobami z żeliwa i stali (CN 73) przeszedł od stabilnej nadwyżki opartej na eksporcie wysoko przetworzonych dóbr do sytuacji coraz większego importu masowych wyrobów z Azji. Chiny stały się niekwestionowanym liderem dostaw, zastępując Rosję i częściowo Wielką Brytanię. Jednocześnie unijne ceny eksportowe rosły znacznie szybciej niż importowe, co pozwoliło utrzymać dodatnie saldo mimo spadających wolumenów wywozu i rosnących ilości przywozu. Koncentracja importu na kilku kluczowych partnerach (Chiny, Turcja) wzrosła wyraźnie, co wymaga monitorowania pod kątem odporności łańcuchów dostaw. Struktura towarowa pokazuje przewagę UE w segmentach takich jak konstrukcje stalowe i rury bez szwu, podczas gdy elementy złączne, rury spawane i gotowe wyroby stalowe są coraz częściej sprowadzane spoza Wspólnoty. Przy-

szłe kształtowanie się bilansu handlowego zależeć będzie od utrzymania konkurencyjności przemysłu stalowego w warunkach wysokich kosztów energii i silnej presji cenowej ze strony Azji.

Wygenerowano 2026-07-24 na podstawie danych z tradedashboard.eu

Raport wygenerowany maszynowo: przyspiesza analizę człowieka, choć czasami może ją wprowadzić w błąd. Nigdy nie może jej w pełni zastąpić.

Jeśli potrzebujesz porady dotyczącej europejskiej polityki handlowej lub reprezentacji Twoich interesów w Brukseli, nie wahaj się skontaktować ze mną pod adresem support@tradedashboard.eu. Znajdziesz moje CV pod tym adresem.